

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 29.7.2025
COM(2025) 434 final

ANNEXES 1 to 2

PŘÍLOHY

návrhu rozhodnutí Rady

**o uzavření Úmluvy Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí jménem
Evropské unie**

134. zasedání Výboru ministrů

(Lucemburk, 13.–14. května 2025)

Úmluva Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí

PREAMBULE

Členské státy Rady Evropy a ostatní signatáři této úmluvy,

připomínající prohlášení z Reykjavíku přijaté na 4. summitu hlav států a předsedů vlád členských států Rady Evropy (Reykjavík, 16.–17. května 2023), v němž hlavy států a předsedové vlád členských států Rady Evropy deklarovali svůj závazek posílit svou práci v Radě Evropy v oblasti lidskoprávních aspektů životního prostředí, identifikovat výzvy, které přináší trojí planetární krize v podobě znečištění, změny klimatu a ztráty biologické rozmanitosti pro lidská práva, a přispět k rozvoji společných reakcí na ně;

připomínající Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (ETS č. 5, 1950) a její protokoly, Úmluvu o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť (ETS č. 104, 1979) a Úmluvu Rady Evropy o krajině (ETS č. 176, 2000);

přihlížejíce k Evropské úmluvě o vydávání (ETS č. 24, 1957) a jejím protokolům, k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních (ETS č. 30, 1959) a jejím protokolům, k Evropské úmluvě o mezinárodní platnosti trestních rozsudků (ETS č. 70, 1970), k Evropské úmluvě o předávání trestního řízení (ETS č. 73, 1972), k Trestněprávní úmluvě o korupci (ETS č. 173, 1999), k Úmluvě o počítačové kriminalitě (ETS č. 185, 2001) a jejím protokolům a k Úmluvě Rady Evropy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu a o financování terorismu (CETS č. 198, 2005);

přihlížejíce k Úmluvě o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (ETS č. 108, 1981) a k protokolu o změně Úmluvy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (CETS č. 223, 2018);

připomínající následující doporučení Výboru ministrů členským státům Rady Evropy: doporučení č. R (88) 18 o odpovědnosti podniků s právní subjektivitou za trestné činy spáchané během výkonu jejich činnosti, doporučení č. R (96) 8 o politice v oblasti kriminality v Evropě v době změn, doporučení Rec(2001)11 o hlavních zásadách boje proti organizované trestné činnosti, doporučení CM/Rec(2014)7 o ochraně oznamovatelů, doporučení CM/Rec(2022)9 o ochraně svědků a osob spolupracujících se soudní mocí a doporučení CM/Rec(2022)20 o lidských právech a ochraně životního prostředí;

připomínající usnesení (77) 28 Výboru ministrů Rady Evropy o přínosu trestního práva k ochraně životního prostředí;

připomínající usnesení Parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 2398 (2021) a doporučení č. 2213 (2021) „Addressing issues of criminal and civil liability in the context of climate change” („Řešení otázek trestní a občanskoprávní odpovědnosti v souvislosti se změnou klimatu“), usnesení č. 2477 (2023) a doporučení č. 2246 (2023) „Environmental impact of armed conflicts” („Dopad ozbrojených konfliktů na životní prostředí“) a doporučení č. 2272 (2024) „Mainstreaming the human right to a safe, clean, healthy and sustainable environment with the Reykjavik process” („Sladění lidského práva na bezpečné, čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí s Reykjavickým procesem“) vyzývající k uznání ekocidy, která je již zahrnuta v právu některých členských států Rady Evropy a projednává se na mezinárodní úrovni;

berouce v úvahu judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, která stanoví důležité normy týkající se ochrany lidských práv a životního prostředí;

majíce na zřeteli směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1203 ze dne 11. dubna 2024 o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnic 2008/99/ES a 2009/123/ES;

majíce na zřeteli Rámcovou úmluvu Organizace spojených národů o změně klimatu (1992) a Úmluvu o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (1998);

majíce na zřeteli Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (2000) a Úmluvu Organizace spojených národů proti korupci (2003);

majíce na zřeteli Úmluvu o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) (1973) a Úmluvu Organizace spojených národů o biologické rozmanitosti (1992);

majíce na zřeteli Mezinárodní úmluvu o zamezení znečištění moří z lodí (MARPOL, 1973) a její protokoly, Mezinárodní úmluvu o bezpečnosti lidského života na moři (úmluva SOLAS, 1974), Úmluvu Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS, 1982), Úmluvu o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer (1992) a Hongkongskou mezinárodní úmluvu pro bezpečnou a environmentálně šetrnou recyklaci lodí (2009);

majíce na zřeteli Úmluvu o fyzické ochraně jaderných materiálů a její změnu (1979), Úmluvu o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států (1979), Montrealský protokol o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu (1987), Basilejskou úmluvu o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování (1989), Úmluvu o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států (1991), Úmluvu o jaderné bezpečnosti (1994), Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady (1997), Stockholmskou úmluvu o perzistentních organických znečišťujících látkách (2001) a Minamatskou úmluvu o rtuti (2013);

připomínající zásady deklarace Konference Organizace spojených národů o lidském prostředí (1972) a Deklarace Organizace spojených národů z Rio de Janeiro o životním prostředí a rozvoji (1992);

připomínající Pařížskou dohodu přijatou na 21. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (COP 21) dne 12. prosince 2015 a otevřenou k podpisu dne 22. dubna 2016, Glasgowský klimatický pakt přijatý na konferenci COP 26, výsledek prvního globálního hodnocení přijatý na konferenci COP 28 a celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu přijatý smluvními stranami Úmluvy Organizace spojených národů o biologické rozmanitosti dne 18. prosince 2022;

připomínající následující usnesení Valného shromáždění Organizace spojených národů: A/RES/75/196 ze dne 16. prosince 2020 s názvem „Strengthening the United Nations crime prevention and criminal justice programme, in particular its technical cooperation capacity“ („Posílení programu Organizace spojených národů v oblasti předcházení trestné činnosti a trestního soudnictví, zejména jeho kapacity pro technickou spolupráci“), A/RES/76/185 ze dne 16. prosince 2021 s názvem „Preventing and combating crimes that affect the environment“ („Předcházení trestným činům, které ovlivňují životní prostředí, a boj proti nim“), A/RES/76/300 ze dne 28. července 2022 s názvem „The human right to a clean, healthy and sustainable environment“ („Lidské právo na čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí“) a A/RES/77/325 ze dne 25. srpna 2023 s názvem „Tackling illicit trafficking in wildlife“ („Boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy“);

připomínající následující usnesení Hospodářské a sociální rady OSN: usnesení 2013/40 ze dne 25. července 2013 „Crime prevention and criminal justice responses to illicit trafficking in protected species of wild fauna and flora“ („Předcházení trestné činnosti a reakce trestního soudnictví na nedovolené obchodování s chráněnými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin“), usnesení 2008/25 ze dne 24. července 2008 „International cooperation in preventing and combating illicit international trafficking in forest products, including timber, wildlife and other forest biological resources“ („Mezinárodní spolupráce při předcházení nedovolenému mezinárodnímu obchodu s lesními produkty včetně dřeva, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších lesních biologických zdrojů, a boji proti němu“) a usnesení 1996/10 ze dne 23. července 1996 „The role of criminal law in the protection of the environment“ („Úloha trestního práva při ochraně životního prostředí“);

připomínající kjótské prohlášení o pokroku v oblasti prevence kriminality, trestního soudnictví a právního státu: úsilí o splnění cílů Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, přijaté na čtrnáctém kongresu Organizace spojených národů o prevenci kriminality a trestním soudnictvím, jenž se konal od 7. do 12. března 2021 v japonském Kjótu;

připomínající následující usnesení konference smluvních stran Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu: usnesení 11/3 z října 2022 s názvem „Outcomes of the joint thematic discussion of the Working Group of Government Experts on Technical Assistance and the Working Group on International Cooperation on the application of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime for preventing and combating transnational organized crimes that affect the environment“ („Výstupy ze společné tematické diskuse pracovní skupiny vládních expertů pro technickou pomoc a pracovní skupiny pro mezinárodní spolupráci o uplatňování Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu pro předcházení nadnárodnímu organizovanému zločinu, který ovlivňuje životní prostředí, a boj proti němu“), usnesení Komise pro prevenci kriminality a trestní spravedlnost 31/1 z května 2022 s názvem „Strengthening the international legal framework for international cooperation to prevent and combat illicit trafficking in wildlife“ („Posílení mezinárodního právního rámce pro mezinárodní spolupráci při předcházení nezákonnému obchodu s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami a boji proti němu“), jakož i usnesení 10/6 z října 2020 s názvem „Preventing and combating crimes that affect the environment falling within the scope of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime“ („Předcházení trestným činům ovlivňujícím životní prostředí, které spadají do působnosti Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, a boj proti nim“);

uznávající prvořadou úlohu a odpovědnost států při stanovování vlastních politik a strategií předcházení trestné činnosti proti životnímu prostředí a boje proti ní;

berouce v úvahu stávající výzkum nákladů na trestné činy proti životnímu prostředí;

uznávajíce, že organizovaná trestná činnost proti životnímu prostředí brání úsilí států o ochranu životního prostředí, o podporu právního státu a o dosažení udržitelného rozvoje a podtrhuje je;

uznávajíce, že trestné činy proti životnímu prostředí mají negativní dopad na ekonomiku, veřejné zdraví, bezpečnost lidí, potravinové zabezpečení, živobytí a stanoviště;

uznávajíce zásadní úlohu účinné mezinárodní spolupráce při předcházení trestné činnosti proti životnímu prostředí a boji proti ní, a uznávajíce za tímto účelem význam řešení mezinárodních problémů a překážek, které této spolupráci brání, a účinného reagování na ně;

uznávajíce rovněž důležité přínosy dalších příslušných zúčastněných stran, včetně soukromého sektoru, občanské společnosti, nevládních organizací, médií, akademické obce a vědecké obce, k předcházení trestné činnosti proti životnímu prostředí a boji proti ní;

uznávajíce rovněž, že v oblasti ochrany životního prostředí hraje občanská společnost včetně nevládních organizací zabývajících se ochranou životního prostředí důležitou roli při přispívání ke zvyšování povědomí veřejnosti o otázkách životního prostředí a v oblasti předcházení trestné činnosti proti životnímu prostředí a jejího odhalování;

uznávajíce význam náležité péče ze strany právnických osob pro zajištění ochrany životního prostředí a pro předcházení trestným činům proti životnímu prostředí;

uznávajíce, že trestné činy proti životnímu prostředí mají stále častěji extraterritoriální účinky a nabývají podoby mezinárodního nelegálního obchodu, což spolu se zrychlením degradačních jevů (změna klimatu, úbytek biologické rozmanitosti, vyčerpávání přírodních zdrojů, ničení stanovišť atd.) vyvolává potřebu obecných minimálních norem oblasti trestního práva jako součásti společného a spolupracujícího mezinárodního rámce;

uznávajíce, že trestné činy proti životnímu prostředí mohou mít mnoho podob, které je třeba v právu jasně, účinně a přiměřeně identifikovat, definovat a kriminalizovat při plném respektování zásady legality;

uznávajíce, že některá úmyslná jednání, na něž se vztahuje tato úmluva, mohou způsobit obzvláště závažné škody na životním prostředí a že by měla být uznána jako obzvláště závažný trestný čin,

se dohodli takto:

Kapitola I – Účel, oblast působnosti, definice a zákaz diskriminace

Článek 1 – Účel úmluvy

1. Účelem této úmluvy je:

- a) účinně předcházet trestné činnosti proti životnímu prostředí a bojovat proti ní;
- b) podporovat a posilovat vnitrostátní a mezinárodní spolupráci v boji proti trestné činnosti proti životnímu prostředí;
- c) stanovit minimální pravidla, kterými se státy budou řídit ve svých vnitrostátních právních předpisech;

a tím podporovat a zlepšovat ochranu životního prostředí.

2. Za účelem zajištění účinného provádění ustanovení této úmluvy smluvními stranami zřizuje tato úmluva zvláštní kontrolní mechanismus.

Článek 2 – Oblast působnosti úmluvy

1. Tato úmluva se vztahuje na prevenci, odhalování, vyšetřování, stíhání a sankcionování trestných činů podle této úmluvy.
2. Tato úmluva bude uplatňována v dobách míru i v případech ozbrojených konfliktů, války nebo okupace.

Článek 3 – Definice

Pro účely této úmluvy se:

- a) termínem „protiprávní“ rozumí porušení vnitrostátního práva, správního předpisu nebo rozhodnutí příslušného orgánu, jejichž cílem je ochrana životního prostředí. Jednání je protiprávní i v případě, že k němu sice bylo uděleno oprávnění příslušného orgánu smluvní strany, avšak toto oprávnění bylo získáno na základě podvodného nebo korupčního jednání, vydírání či nátlaku;
- b) termínem „voda“ rozumí všechny kategorie povrchových vod včetně řek, jezer, přechodných vod, pobřežních vod, všech útvarů podzemních vod a všech mořských vod včetně oceánů a moří;
- c) termínem „ekosystém“ rozumí dynamický celek společenství rostlin, hub, živočichů a mikroorganismů a jejich neživého prostředí, tvořící dohromady funkční jednotku. Zahrnuje typy stanovišť, stanoviště druhů a populace druhů;
- d) termínem „odpad“ rozumí jakákoli látka nebo předmět, kterých se držitel zbavuje nebo má v úmyslu se zbavit nebo se od něho požaduje, aby se jich zbavil.

Článek 4 – Zásada zákazu diskriminace

Provádění ustanovení této úmluvy smluvními stranami musí být zajištěno bez diskriminace na jakémkoli základě, například na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, věku, náboženského, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, sexuální orientace, zdravotního stavu, zdravotního postižení či jiného postavení.

Kapitola II – Integrované politiky a shromažďování údajů

Článek 5 – Komplexní a koordinovaný politiky

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k přijetí a provádění účinných, komplexních a koordinovaných politik zahrnujících vhodná opatření umožňující předcházet páchání trestných činů podle této úmluvy a bojovat proti němu.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k vytvoření vhodných mechanismů koordinace a spolupráce na strategické a operativní úrovni mezi všemi svými příslušnými orgány zapojenými do předcházení trestným činům podle této úmluvy a boje proti nim. Tyto mechanismy se zaměří na:
 - a) zajištění společného chápání vztahu mezi výkonem trestního a správního rozhodnutí, jakož i přijetí společných priorit a postupů;
 - b) výměnu informací pro strategické a operativní účely v mezích vnitrostátních právních předpisů včetně pravidel ochrany údajů a

- c) výměnu osvědčených postupů.
- 3. Smluvní strany zváží určení nebo zřízení jednoho nebo více úředních orgánů zodpovědných za koordinaci, provádění, kontrolu a hodnocení politik a opatření k předcházení páčání trestných činů podle této úmluvy a boji proti němu, přičemž zohlední své ústavní tradice, právní systémy a vnitrostátní podmínky.
- 4. Opatření přijatá podle tohoto článku musí zahrnovat všechny příslušné subjekty, jako jsou vládní instituce, národní, regionální a místní parlamenty a úřady včetně soudů, státních zastupitelství, donucovacích orgánů a případně nevládních organizací a dalších příslušných organizací a subjektů.
- 5. Smluvní strany zváží přidělení specializovaných vyšetřovacích jednotek, státních zástupců a soudců pro práci na prevenci, vyšetřování a stíhání trestných činů podle této úmluvy a rozhodování o nich, přičemž zohlední své ústavní tradice, právní systémy a vnitrostátní podmínky, a s náležitým ohledem na pravidla upravující postavení a funkce právních odborníků.

Článek 6 – Národní strategie

Strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k vytvoření a zveřejnění národní strategie předcházení trestným činům podle této úmluvy a boje proti nim, která se bude zabývat:

- a) cíli a prioritami vnitrostátní politiky v této oblasti;
- b) úlohami a povinnostmi příslušných orgánů;
- c) potřebnými zdroji a způsobem podpory specializace odborníků v oblasti prosazování práva;
- d) opatřeními pro pravidelné hodnocení toho, zda se daří dosahovat cílů této národní strategie, a
- e) pomocí mezinárodních sítí, které se zabývají záležitostmi přímo souvisejícími s předcházením trestným činům podle této úmluvy a souvisejícím protiprávním jednáním a s bojem proti nim.

Článek 7 – Zdroje

Smluvní strany poskytnou přiměřené finanční a lidské zdroje pro účely předcházení trestným činům podle této úmluvy a boje proti nim.

Článek 8 – Vzdělávání odborníků

- 1. Smluvní strany zajistí vhodné a pravidelné multidisciplinární, technické a právní vzdělávání příslušných odborníků, kteří se zabývají předcházením trestným činům podle této úmluvy, jejich odhalováním, vyšetřováním, stíháním a rozhodováním o nich, při řádném respektování pravidel upravujících postavení a funkce právních odborníků.
- 2. Smluvní strany podporují, aby součástí vzdělávání uvedeného v odstavci 1 tohoto článku byly instrukce o koordinované spolupráci zahrnující více subjektů, aby bylo možno komplexním a odpovídajícím způsobem řešit postoupení u případů týkajících se trestných činů podle této úmluvy.

Článek 9 – Shromažďování údajů a výzkum

- 1. Pro účely provádění této úmluvy se smluvní strany zavazují:

- a) shromažďovat v pravidelných intervalech příslušné statistické údaje o případech týkajících se trestných činů podle této úmluvy a
 - b) podporovat výzkum v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí za účelem zkoumání jejích hlavních příčin a následků, míry výskytu a odsouzení, jakož i účinnosti opatření přijatých k provádění této úmluvy.
2. Smluvní strany poskytnou Výboru smluvních stran uvedenému v článku 46 této úmluvy informace shromážděné podle tohoto článku.
 3. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, aby zajistily, že informace shromážděné na základě tohoto článku budou přístupné veřejnosti.

Kapitola III – Prevence

Článek 10 – Obecné povinnosti

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření s cílem předcházet páčání trestných činů podle této úmluvy jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobou, v příslušných případech ve spolupráci s občanskou společností a nevládními organizacemi.

Článek 11 – Zvyšování povědomí

1. Smluvní strany přijmou nezbytná opatření na podporu nebo organizaci informačních a osvětových kampaní týkajících se předcházení trestné činnosti proti životnímu prostředí a boje proti ní, v příslušných případech ve spolupráci s občanskou společností a nevládními organizacemi.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná opatření k tomu, aby zajistily, že mezi širokou veřejností budou rozsáhle šířeny informace o dostupných opatřeních pro předcházení trestným činům podle této úmluvy.

Kapitola IV – Trestní právo hmotné

Oddíl 1 – Znečištění, výrobky a látky

Článek 12 – Trestné činy související s protiprávním znečišťováním

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva bylo trestným činem vypouštět, emitovat nebo uvolňovat do ovzduší, půdy nebo vody taková množství materiálů nebo látek, energie nebo ionizujícího záření, která způsobují nebo mohou způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 13 – Trestné činy související s uváděním výrobků na trh v rozporu s požadavky na ochranu životního prostředí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva bylo trestným činem uvádět na trh v rozporu se zákazem nebo jiným požadavkem zaměřeným na ochranu životního prostředí výrobek, jehož používání, zejména používání ve větším měřítku, čímž se rozumí používání výrobku více uživateli bez ohledu na jejich počet, vede k vypouštění, emisím nebo uvolňování určitého množství materiálů nebo látek, energie nebo ionizujícího záření do ovzduší, půdy nebo vody, což způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, vody či půdy nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 14 – Trestné činy související s chemickými látkami

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byla trestným činem výroba, uvádění nebo dodávání na trh, dovoz, vývoz nebo používání regulovaných chemických látek, ať již samotných nebo obsažených ve směsích nebo v předmětech, včetně jejich začlenění do předmětů, pokud je takové jednání zakázáno podle vnitrostátního práva zaměřeného na ochranu životního prostředí a pokud způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob nebo podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.
2. Strany mohou určit vnitrostátní předpisy, na které se rozhodnou vztáhnout odstavec 1 tohoto článku, a oznámit je sekretariátu.

Článek 15 – Trestné činy související s radioaktivními materiály nebo látkami

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byla trestným činem výroba, produkce, zpracování, manipulace, používání, držení, skladování, přeprava, dovoz, vývoz nebo ukládání radioaktivního materiálu nebo látek, pokud takové jednání způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 16 – Trestné činy související se rtutí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byla trestným činem výroba, používání, skladování, dovoz nebo vývoz rtuti, sloučenin rtuti, směsí rtuti a výrobků s přidanou rtutí, pokud takové jednání způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 17 – Trestné činy související s látkami poškozujícími ozonovou vrstvu

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byla trestným činem výroba, uvádění na trh, dovoz, vývoz, používání nebo uvolňování látek poškozujících ozonovou vrstvu, nebo výroba, uvádění na trh, dovoz nebo vývoz výrobků a zařízení, které takové látky obsahují nebo jejichž fungování je na těchto látkách závislé, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 18 – Trestné činy související s fluorovanými skleníkovými plyny

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byla trestným činem výroba, uvádění na trh, dovoz, vývoz, používání, nebo uvolňování fluorovaných skleníkových plynů, nebo uvádění na trh či dovoz výrobků a zařízení, které takové plyny obsahují nebo jejichž fungování je na těchto plynech závislé, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Oddíl 2 – Odpad

Článek 19 – Trestné činy související s protiprávním sběrem, zpracováváním, přepravou, využitím, odstraňováním nebo přepravou odpadů

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byl trestným činem sběr, úprava, přeprava, využití nebo odstraňování odpadů, dohled nad těmito činnostmi a následná péče o místa

odstranění, včetně úkonů, jež přebírají obchodníci nebo zprostředkovatelé (nakládání s odpady), pokud je takové jednání protiprávní, bylo spácháno úmyslně a týká se:

- a) nebezpečného odpadu definovaného v souladu s vnitrostátními právními předpisy, pokud se jedná o nezanedbatelné množství, nebo
 - b) jiných odpadů, než jsou odpady uvedené v odst. 1 písm. a) tohoto článku, a způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byla trestným činem přeshraniční přeprava odpadů, pokud probíhá v množství jiném než zanedbatelném, ať již je provedena jednorázově nebo v několika zásilkách, které spolu zřejmě souvisejí, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Oddíl 3 – Zařízení

Článek 20 – Trestné činy související s protiprávním provozováním nebo uzavřením zařízení, v němž je provozována nebezpečná činnost

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva bylo trestným činem provozování nebo uzavření zařízení, ve kterém je provozována nebezpečná činnost, pokud toto jednání způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.
2. Strany mohou určit vnitrostátní předpisy, na které se rozhodnou vztáhnout odstavec 1 tohoto článku, a oznámit je sekretariátu.

Článek 21 – Trestné činy související s protiprávním provozováním nebo uzavřením zařízení s přítomností nebezpečných látek

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva bylo trestným činem provozování nebo uzavření zařízení, v němž se skladují nebo používají nebezpečné látky nebo směsi, pokud toto jednání způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.
2. Strany mohou určit vnitrostátní předpisy, na které se rozhodnou vztáhnout odstavec 1 tohoto článku, a oznámit je sekretariátu.

Oddíl 4 – Lodě

Článek 22 – Trestné činy související s protiprávní recyklací lodí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva bylo trestným činem nedodržení platných požadavků ukládajících recyklaci lodí v zařízeních na recyklaci lodí, která splňují požadované environmentální normy, ze strany vlastníka lodi, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 23 – Trestné činy související s vypouštěním znečišťujících látek z lodí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva bylo trestným činem vypouštění znečišťujících látek z lodí, pokud takové jednání

způsobuje nebo může způsobit zhoršení kvality vody nebo poškození mořského prostředí, je protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Oddíl 5 – Přírodní zdroje

Článek 24 – Trestné činy související s protiprávním odběrem povrchové nebo podzemní vody

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byl trestným činem odběr povrchové nebo podzemní vody, který způsobuje nebo může způsobit podstatné zhoršení ekologického stavu nebo potenciálu útvarů povrchových vod nebo kvantitativního stavu útvarů podzemních vod, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 25 – Trestné činy související s obchodem s protiprávně vytěženým dřevem

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva bylo trestným činem uvádění protiprávně vytěženého dřeva nebo výrobků z takového dřeva na trh, pokud se toto jednání netýká zanedbatelného množství, je protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 26 – Trestné činy související s protiprávní těžbou

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byla trestným činem těžební činnost, která podle vnitrostátního práva vyžaduje posouzení vlivů na životní prostředí nebo rovnocenný postup v oblasti životního prostředí, pokud je prováděna bez zákonem požadovaného povolení týkajícího se environmentálních aspektů stanovených vnitrostátním právem, pokud způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách a pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.
2. Strany mohou určit vnitrostátní předpisy, na které se rozhodnou vztáhnout odstavec 1 tohoto článku, a oznámit je sekretariátu.

Oddíl 6 – Biologická rozmanitost

Článek 27 – Trestné činy související s protiprávním usmrcováním, ničením, odebráním nebo držením chráněných volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva bylo trestným činem usmrcování, ničení, odebrání nebo držení jedince či jedinců chráněných druhů volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin včetně odebrání nebo držení jejich částí nebo odvozenin, kromě případů, kdy se toto jednání týká zanedbatelného množství jedinců těchto druhů, s přihlédnutím k případnému stavu daného druhu z hlediska ochrany, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 28 – Trestné činy související s protiprávním obchodováním s chráněnými volně žijícími živočichy nebo planě rostoucími rostlinami

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byl trestným činem prodej nebo nabízení k prodeji jedince či jedinců chráněných druhů volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin včetně jejich částí nebo odvozenin, kromě případů, kdy se toto jednání týká zanedbatelného množství jedinců těchto druhů, s přihlédnutím k případnému stavu daného druhu z hlediska ochrany, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byl trestným činem přeshraniční obchod s jedinci chráněných druhů volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin včetně jejich částí nebo odvozenin, kromě případů, kdy se toto jednání týká zanedbatelného množství jedinců těchto druhů, s přihlédnutím k případnému stavu daného druhu z hlediska ochrany, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 29 – Trestné činy související s protiprávním poškozováním stanovišť v chráněné lokalitě

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva bylo trestným činem způsobení poškození stanoviště v chráněné lokalitě nebo vyrušení chráněných živočišných druhů v chráněné lokalitě, jak je definováno ve vnitrostátním právu, je-li toto poškození nebo vyrušení významné a pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.
2. Smluvní strany mohou určit stanoviště v chráněné lokalitě a chráněné druhy živočichů, na které se rozhodnou vztáhnout odstavec 1 tohoto článku, a oznámit je sekretariátu.

Článek 30 – Trestné činy související s invazními nepůvodními druhy

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby podle jejich vnitrostátního práva byl trestným činem dovoz na území státu, uvádění na trh, držení, šlechtění, přeprava, používání, výměna, umožnění rozmnožování, pěstování nebo kultivace, uvolňování do životního prostředí nebo šíření invazních nepůvodních druhů, které jsou ve vnitrostátním právu definovány jako druhy s významným dopadem na životní prostředí, pokud takové jednání způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob nebo podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočišných či rostlinách, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Oddíl 7 – Zvlášť závažný trestný čin

Článek 31 – Zvlášť závažný trestný čin

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření, aby za zvlášť závažný trestný čin byl považován kterýkoli z trestných činů podle této úmluvy, pokud je spáchán úmyslně a pokud takový trestný čin způsobí zničení nebo nevratnou, rozsáhlou a podstatnou škodu, případně způsobí dlouhodobou, rozsáhlou a podstatnou škodu na ekosystému podstatné velikosti či environmentální hodnoty nebo na stanovišti v chráněné lokalitě, případně na kvalitě ovzduší, půdy nebo vody.

Oddíl 8 – Obecná ustanovení trestního práva

Článek 32 – Návod, pomoc a pokus

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby byl za trestný čin považován návod k trestnému činu podle této úmluvy nebo pomoc při jeho páčání, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k tomu, aby byl za trestný čin považován pokus o spáchání trestného činu podle článků 12 až 21, 23 až 25, čl. 28 odst. 2 nebo článku 30 této úmluvy, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.
3. Smluvní strany zváží přijetí nezbytných legislativních opatření k tomu, aby byl za trestný čin považován pokus o spáchání trestného činu podle článku 27 a čl. 28 odst. 1 této úmluvy, pokud je takové jednání protiprávní a bylo spácháno úmyslně.

Článek 33 – Soudní příslušnost

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření, která stanoví soudní příslušnost ve vztahu k jakémukoli trestnému činu podle této úmluvy, byl-li takový čin spáchán:
 - a) na jejich území;
 - b) na palubě lodi plující pod jejich vlajkou;
 - c) na palubě letadla registrovaného podle jejich práva nebo
 - d) jejich státním příslušníkem.
2. Smluvní strany zváží přijetí nezbytných legislativních opatření s cílem stanovit soudní příslušnost pro jakýkoli trestný čin podle této úmluvy, byl-li takový čin spáchán proti osobě, která je jejich státním příslušníkem.
3. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření s cílem stanovit soudní příslušnost ve vztahu k jakémukoli trestnému činu podle této úmluvy, pokud se údajní pachatelé nacházejí na jejich území a nemohou být vydáni do jiného státu pouze na základě své státní příslušnosti.
4. Pokud se více než jedna smluvní strana domáhá své soudní příslušnosti ve vztahu k domnělému trestnému činu podle této úmluvy, dotčené smluvní strany spolu v příslušných případech záležitost projednají s cílem určit nejvhodnější soudní příslušnost pro účely trestního stíhání.
5. Aniž jsou dotčena obecná pravidla mezinárodního práva, tato úmluva nevylučuje výkon soudní příslušnosti smluvní strany v trestních věcech v souladu s jejím vnitrostátním právem.

Článek 34 – Odpovědnost právnických osob

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k zajištění toho, aby právnické osoby mohly být činitelny odpovědnými za trestné činy podle této úmluvy, kterých se v jejich prospěch dopustí jakákoli fyzická osoba, jež v dané právnické osobě působí ve vedoucím postavení, jednající samostatně nebo jako člen orgánu dotčené právnické osoby, na základě:
 - a) oprávnění zastupovat tuto právnickou osobu;
 - b) pravomoci činit rozhodnutí jménem této právnické osoby nebo
 - c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.
2. Kromě případů uvedených v odstavci 1 tohoto článku přijmou smluvní strany nezbytná legislativní opatření k zajištění toho, aby právnická osoba mohla být činitelna odpovědnou v případech, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany fyzické osoby uvedené v odstavci 1 tohoto článku umožnil spáchání trestného činu podle této úmluvy ve prospěch této právnické osoby fyzickou osobou jednající z jejího pověření.
3. V souladu s právními zásadami dané smluvní strany může být odpovědnost právnické osoby trestní, občanskoprávní, nebo správní.
4. Touto odpovědností není dotčena trestní odpovědnost fyzické osoby, která spáchala daný trestný čin.

Článek 35 – Sankce a opatření

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k zajištění toho, aby za spáchání trestných činů podle této úmluvy fyzickými osobami bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce, které zohledňují závažnost daného trestného činu. Dostupné sankce zahrnují trest odnětí svobody a mohou zahrnovat i peněžité sankce.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k zajištění toho, aby právnické osoby odpovědné podle článku 34 bylo možné postihnout účinnými, přiměřenými a odrazujícími sankcemi, které zahrnují peněžité sankce trestní nebo jiné povahy a mohou zahrnovat i jiná opatření, jako například:
 - a) zákaz provozování obchodní činnosti;
 - b) zbavení oprávnění pobírat veřejné výhody nebo podpory;
 - c) zákaz přístupu k veřejnému financování, včetně veřejných zakázek, grantů a koncesí, a odejmutí povolení a oprávnění;
 - d) uložení soudního dohledu;
 - e) likvidace rozhodnutím soudu;
 - f) pozastavení, odejmutí nebo zrušení povolení nebo oprávnění k výkonu činností, které vedly ke spáchání příslušného trestného činu;
 - g) v případě veřejného zájmu zveřejnění celého soudního rozhodnutí týkajícího se trestného činu proti životnímu prostředí nebo jeho části, aniž by byla dotčena pravidla ochrany soukromí nebo údajů nebo
 - h) povinnost zavést programy náležité péče s cílem zlepšit dodržování norem v oblasti životního prostředí.
3. Smluvní strany přijmou v co největším možném rozsahu v rámci svých vnitrostátních právních systémů taková legislativní a jiná opatření, která jsou nezbytná k umožnění zmrazení, zajištění a konfiskace:
 - a) nástrojů, jimiž se rozumí jakýkoli majetek zcela nebo částečně použitý nebo určený k použití libovolným způsobem pro spáchání jednoho nebo více trestných činů podle této úmluvy, a
 - b) výnosů z trestné činnosti, které pocházejí z trestných činů podle této úmluvy, nebo majetku, jehož hodnota odpovídá těmto výnosům.
4. Smluvní strany zváží přijetí nezbytných legislativních a jiných opatření v souladu se svým vnitrostátním právem, aby mezi sankce a opatření vztahující se na fyzické a právnické osoby zahrnuly obnovu životního prostředí, a to podle následujících ustanovení:
 - a) příslušný orgán může za určitých podmínek nařídít obnovu životního prostředí v souvislosti s trestným činem podle této úmluvy a
 - b) příslušný orgán může zajistit vykonatelnost příkazu k obnově životního prostředí, který nebyl proveden, na náklady osoby, jíž byl příkaz vydán, případně může být tato osoba vystavena jiným sankcím trestněprávní nebo jiné než trestněprávní povahy, a to namísto tohoto příkazu nebo navíc k němu.

Článek 36 – Přitěžující okolnosti

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření k zajištění toho, aby jedna nebo více následujících okolností v rozsahu, v jakém již nejsou součástí skutkové podstaty daného trestného činu, byly podle příslušných ustanovení vnitrostátního práva brány v úvahu jako přitěžující okolnosti při určování sankcí za trestné činy stanovené touto úmluvou, zejména pokud:
 - a) trestný čin způsobil závažné a rozsáhlé, závažné a dlouhodobé, nebo závažné a nevratné poškození ekosystému;
 - b) trestný čin byl spáchán v rámci zločinného spolčení;
 - c) trestný čin zahrnoval použití falešných nebo padělaných dokumentů pachatelem;
 - d) trestný čin byl spáchán veřejným činitelem nebo veřejnými činiteli při výkonu jejich povinností;
 - e) pachatel byl již dříve pravomocně odsouzen za trestné činy podle této úmluvy nebo
 - f) trestný čin přímo či nepřímo vedl nebo měl vést k podstatným finančním výhodám či k vyhnutí se podstatným výdajům, pokud je lze určit.
2. Přitěžující okolnost uvedená v odstavci 1 písm. a) tohoto článku se nevztahuje na trestný čin uvedený v článku 31 této úmluvy.

Článek 37 – Předchozí rozsudky vydané jinou smluvní stranou

Smluvní strany zváží přijetí nezbytných legislativních opatření, která zajistí, aby při ukládání sankcí mohly být zohledněny pravomocné rozsudky vydané jinou smluvní stranou ve vztahu k trestným činům podle této úmluvy.

Kapitola V – Vyšetřování, stíhání a procesní právo

Článek 38 – Zahájení a pokračování řízení

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní opatření, která zajistí, aby vyšetřování nebo stíhání trestných činů stanovených touto úmluvou nebylo závislé na trestním oznámení a aby řízení mohlo pokračovat i v případě, že je trestní oznámení staženo.

Článek 39 – Právo účastnit se řízení

Smluvní strany zváží přijetí nezbytných legislativních a jiných opatření v souladu se svým vnitrostátním právem s cílem přiznat osobám, které mají dostatečný zájem nebo tvrdí, že došlo k porušení práva, jakož i nevládním organizacím podporujícím ochranu životního prostředí, právo účastnit se trestního řízení týkajícího se trestných činů podle této úmluvy v rozsahu, v jakém tato procesní práva pro tyto osoby a organizace existují ve vnitrostátních právních systémech smluvních stran pro řízení týkající se jiných trestných činů, například jako účastník uplatňující občanskoprávní nároky.

Kapitola IV – Mezinárodní spolupráce

Článek 40 – Mezinárodní spolupráce v trestních věcech

1. Smluvní strany vzájemně spolupracují v souladu s ustanoveními této úmluvy a za použití příslušných mezinárodních a regionálních nástrojů týkajících se spolupráce v

trestních věcech a ujednání na základě jednotných právních předpisů nebo reciproční právní úpravy a vnitrostátního práva, a to v co největším rozsahu, za účelem:

- a) předcházení a stíhání trestných činů podle této úmluvy a boje proti nim, včetně zmrazení, zajištění a konfiskace;
 - b) ochrany a pomoci svědkům a osobám, které oznamují trestné činy stanovené podle této úmluvy a spolupracují s justičními orgány;
 - c) vyšetřování nebo řízení týkajících se trestných činů podle této úmluvy a
 - d) výkonu příslušných trestních rozsudků vydaných soudními orgány smluvních stran.
2. Pokud smluvní strana, která podmiňuje vydání do cizího státu nebo vzájemnou právní pomoc ve věcech trestních existencí smlouvy, obdrží žádost o vydání nebo právní pomoc ve věcech trestních od smluvní strany, s níž takovou smlouvu nemá, může v plném souladu se svými závazky podle mezinárodního práva a za podmínek stanovených vnitrostátním právem požádat smluvní stranu považovat tuto úmluvu za právní základ pro vydání nebo vzájemnou právní pomoc ve věcech trestních ve vztahu k trestným činům podle této úmluvy a může za tímto účelem obdobně uplatnit články 16 a 18 Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu.

Článek 41 – Informace

1. Smluvní strana může v rozsahu vymezeném svým vnitrostátním právem předat bez předchozí žádosti jiné smluvní straně informace získané v rámci svého vlastního vyšetřování, uváží-li, že zpřístupnění těchto informací by mohlo smluvní straně přijímající informace pomoci předejít páchání trestných činů podle této úmluvy nebo zahájit či provést vyšetřování nebo řízení týkající se takových trestných činů, nebo že by toto zpřístupnění mohlo vést k podání žádosti o spolupráci touto smluvní stranou podle článku 40 této úmluvy.
2. Smluvní strana, která získá informace podle odstavce 1 tohoto článku, předá tyto informace svým příslušným orgánům tak, aby mohlo být zahájeno řízení, bude-li to považováno za vhodné, nebo aby se k těmto informacím mohlo přihlídnout v příslušných občanskoprávních a trestních řízeních.
3. Poskytující smluvní strana může v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy stanovit podmínky pro použití těchto informací přijímající smluvní stranou. Přijímající smluvní strana je těmito podmínkami vázána.

Článek 42 – Ochrana údajů

Jakékoli předání osobních údajů smluvní stranou v souladu s články 40 a 41 této úmluvy se uskuteční pouze tehdy, jsou-li splněny podmínky stanovené platnými právními předpisy a mezinárodními dohodami upravujícími ochranu osobních údajů.

Kapitola VII – Ochranná opatření

Článek 43 – Postavení obětí v trestním vyšetřování a řízení

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření k ochraně práv a zájmů obětí ve všech fázích trestního vyšetřování a trestního řízení v souladu se svým vnitrostátním právem, zejména tím, že:

- a) je informují o jejich právech a službách, které jsou jim k dispozici, a na požádání o vyřízení jejich trestního oznámení, o vznesených bodech obžaloby a o stavu trestního řízení kromě výjimečných případů, kdy by takové oznámení mohlo nepříznivě ovlivnit řádné vyřízení případu, a o jejich roli v rámci řízení, jakož i o výsledku jejich případu;
 - b) jim zajistí způsobem odpovídajícím procesním pravidlům vnitrostátního práva možnost být slyšeny, předložit důkazní prostředky a zvolit si způsob, jakým by měly být předneseny a vzaty v úvahu jejich názory, potřeby a obavy, ať již přímo nebo skrze prostředníka;
 - c) jim poskytnou náležité podpůrné služby, které zajistí, aby jejich práva a zájmy mohly být řádně předneseny a zohledněny, a
 - d) zajistí, aby byla k dispozici opatření na ochranu obětí a jejich rodinných příslušníků před sekundární a opakovanou viktimizací, zastrahováním a odplatou.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, aby zajistily, že oběti budou mít od svého prvního kontaktu s příslušnými orgány přístup k informacím o příslušných soudních a správních řízeních.
 3. Smluvní strany zajistí, aby oběti měly přístup k právní pomoci, pokud mají postavení strany v trestním řízení. Podmínky nebo procesní pravidla umožňující obětem přístup k právní pomoci stanoví vnitrostátní právo,
 4. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, která zajistí, aby oběti trestných činů podle této úmluvy spáchaných na území jiné smluvní strany než té, kde pobývají, mohly podávat trestní oznámení u odpovědných orgánů státu svého bydliště, pokud tak nemohou učinit na území smluvní strany, kde byl trestný čin spáchán, nebo v případě závažného trestného činu ve smyslu vnitrostátního práva této smluvní strany, pokud si to nepřejí.
 5. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, aby umožnily členům skupin, nadací, sdružení nebo vládních či nevládních organizací pomáhat obětem a/nebo je podporovat s jejich souhlasem během trestního řízení týkajícího se trestných činů podle této úmluvy, pokud nebylo přijato odůvodněné rozhodnutí v opačném smyslu.

Článek 44 – Ochrana svědků

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření k zajištění účinné a přiměřené ochrany svědků v trestním řízení týkajícím se trestných činů podle této úmluvy a případně jejich příbuzných a dalších blízkých osob před jakoukoli formou možné odplaty nebo zastrahování.
2. Odstavec 1 tohoto článku se vztahuje rovněž na oběti v případě, že jsou svědky.

Článek 45 – Ochrana osob, které oznamují trestné činy nebo spolupracují s justičními orgány

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření k zajištění účinné a přiměřené ochrany osob, které oznámí trestné činy podle této úmluvy nebo jinak spolupracují s vyšetřujícími orgány nebo s orgány činnými v trestním řízení.

Kapitola VIII – Kontrolní mechanismus

Článek 46 – Výbor smluvních stran

1. Výbor smluvních stran se skládá ze zástupců smluvních stran této úmluvy.
2. Výbor smluvních stran svolává generální tajemník Rady Evropy. Jeho první zasedání se uskuteční do jednoho roku ode dne, kdy tato úmluva vstoupila v platnost na základě toho, že ji ratifikoval desátý signatář. Následně se bude scházet kdykoliv na základě žádosti nejméně jedné třetiny smluvních stran nebo generálního tajemníka.
3. Výbor smluvních stran přijme vlastní jednací řád.
4. Na financování činností Výboru smluvních stran přispívá každá smluvní strana, která není členem Rady Evropy. Příspěvek smluvní strany, která není členem Rady Evropy, stanoví společně Výbor ministrů a tato nečlenská smluvní strana.

Článek 47 – Další zástupci

1. Parlamentní shromáždění Rady Evropy, komisař pro lidská práva, Evropský výbor pro trestní problematiku (CDPC), jakož i další příslušné mezivládní výbory Rady Evropy jmenují do Výboru smluvních stran po jednom zástupci.
2. Výbor ministrů může vyzvat i jiné orgány Rady Evropy, aby po konzultaci s Výborem smluvních stran jmenovaly svého zástupce.
3. Zástupci občanské společnosti, zejména nevládních organizací, mohou být přijati do Výboru smluvních stran jako pozorovatelé postupem stanoveným příslušnými pravidly Rady Evropy.
4. Zástupci jmenovaní podle odstavců 1 až 3 tohoto článku se účastní zasedání Výboru smluvních stran bez hlasovacího práva.

Článek 48 – Funkce Výboru smluvních stran

1. Výbor smluvních stran dohlíží na provádění této úmluvy. Jednací řád Výboru smluvních stran stanoví postup hodnocení provádění této úmluvy.
2. Výbor smluvních stran usnadňuje shromažďování, analýzu a výměnu informací, zkušeností a osvědčených postupů mezi státy s cílem zlepšit jejich schopnost chránit životní prostředí prostřednictvím trestního práva.
3. Výbor smluvních stran rovněž v příslušných případech:
 - a) usnadňuje účinné využívání a uplatňování této úmluvy včetně identifikace případných problémů a účinků jakéhokoli prohlášení nebo výhrady učiněných podle této úmluvy a
 - b) vyjadřuje stanovisko k jakékoli otázce, která se týká použití této úmluvy, a usnadňuje výměnu informací o významném právním, politickém nebo technologickém vývoji.
4. Při výkonu funkcí podle tohoto článku je Výboru smluvních stran nápomocen sekretariát Rady Evropy.
5. Výbor CDPC je pravidelně informován o činnostech uvedených v odstavcích 1 až 3 tohoto článku.

Kapitola IX – Vztah k ostatním pramenům mezinárodního práva

Článek 49 – Vztah k ostatním pramenům mezinárodního práva

1. Touto úmluvou nejsou dotčena práva a povinnosti vyplývající z mezinárodního obyčejového práva a jiných mezinárodních úmluv, jichž jsou smluvní strany této úmluvy smluvními stranami nebo se jimi stanou, a které obsahují ustanovení o otázkách upravených touto úmluvou.
2. Smluvní strany této úmluvy mohou mezi sebou uzavírat dvoustranné nebo mnohostranné dohody o otázkách upravených touto úmluvou za účelem doplnění nebo posílení jejích ustanovení nebo usnadnění uplatňování zásad v ní obsažených.
3. Žádným ustanovením této úmluvy nejsou dotčena práva, povinnosti a odpovědnost států a jednotlivců podle mezinárodního práva.

Kapitola X – Změny úmluvy

Článek 50 – Změny úmluvy

1. Každý návrh na změnu této úmluvy předložený smluvní stranou se zašle generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, který jej předá členským státům Rady Evropy, každému signatáři, každé smluvní straně, Evropské unii, každému státu vyzvanému k podpisu této úmluvy v souladu s ustanoveními článku 53 a každému státu vyzvanému k přistoupení k této úmluvě v souladu s ustanoveními článku 54.
2. Výbor ministrů Rady Evropy navrhovanou změnu posoudí a po konzultaci se smluvními stranami této úmluvy, které nejsou členy Rady Evropy, může změnu přijmout většinou stanovenou v článku 20 písmenu d) Statutu Rady Evropy.
3. Text každé změny přijaté Výborem ministrů v souladu s odstavcem 2 tohoto článku se předloží smluvním stranám k přijetí.
4. Každá změna přijatá v souladu s odstavcem 2 tohoto článku vstupuje v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty jednoho měsíce ode dne, kdy všechny smluvní strany informovaly generálního tajemníka Rady Evropy o tom, že ji přijaly.

Kapitola XI – Závěrečná ustanovení

Článek 51 – Účinky této úmluvy

1. Ustanoveními této úmluvy nejsou dotčena ta ustanovení vnitrostátního práva a závazných mezinárodních nástrojů, která jsou již v platnosti nebo která mohou vstoupit v platnost a podle nichž jsou nebo mohou být osobám přiznána příznivější práva v oblasti předcházení trestné činnosti proti životnímu prostředí a boje proti ní.
2. Smluvní strany, které jsou členskými státy Evropské unie, uplatňují ve vzájemných vztazích pravidla Evropské unie upravující záležitosti spadající do oblasti působnosti této úmluvy. Tím není dotčeno plné uplatňování této úmluvy v jejích vztazích s ostatními smluvními stranami.

Článek 52 – Řešení sporů

1. Strany jakéhokoli sporu, který by mohl vyvstat při provádění nebo výkladu ustanovení této úmluvy, budou nejprve usilovat o vyřešení sporu jednáním, smířčím

řízením, rozhodčím řízením nebo jakýmkoli jiným způsobem smírného urovnání sporu přijatým jejich vzájemnou dohodou.

2. Výbor ministrů Rady Evropy může stanovit postupy řešení sporů, které budou dostupné k využití smluvními stranám v případě sporu, pokud se tak dohodnou.

Článek 53 – Podpis a vstup v platnost

1. Tato úmluva je otevřena k podpisu členskými státy Rady Evropy, nečlenskými státy, které se podílely na vypracování této úmluvy, a Evropské unii.
2. Tato úmluva podléhá ratifikaci, přijetí či schválení. Ratifikační listiny a listiny o přijetí nebo o schválení se uloží u generálního tajemníka Rady Evropy.
3. Tato úmluva vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data, ke kterému deset signatářů, z nichž alespoň osm je členskými státy Rady Evropy, vyjádřilo souhlas být vázáno touto úmluvou v souladu s ustanoveními odstavce 2 tohoto článku.
4. Je-li souhlas být vázán touto úmluvou vyjádřen některým ze států uvedených v odstavci 1 tohoto článku nebo Evropskou unií později, vstoupí pro ně tato úmluva v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí či o schválení.

Článek 54 – Přistoupení k úmluvě

1. Po vstupu této úmluvy v platnost může Výbor ministrů Rady Evropy po konzultaci se stranami této úmluvy a po obdržení jejich jednomyslného souhlasu vyzvat kterýkoli stát, který není členem Rady Evropy a který se nepodílel na vypracování této úmluvy, aby k této úmluvě přistoupil rozhodnutím přijatým většinou stanovenou v čl. 20 písm. d) Statutu Rady Evropy a jednomyslným odhlasováním zástupců smluvních stran oprávněných zasedat ve Výboru ministrů.
2. Ve vztahu ke každému přistupujícímu státu vstupuje úmluva v platnost prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí lhůty tří měsíců od data uložení listiny o přistoupení u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 55 – Územní působnost

1. Každý stát nebo Evropská unie může při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení či o přistoupení vymezit území, na které nebo na která se tato úmluva vztahuje.
2. Každá smluvní strana může poté kdykoli prostřednictvím prohlášení adresovaného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit působnost této úmluvy na jakékoliv další území vymezené v prohlášení, za jehož mezinárodní vztahy zodpovídá nebo jehož jménem může uzavírat závazky. Ve vztahu k tomuto území vstoupí úmluva v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data přijetí tohoto prohlášení generálním tajemníkem.
3. Každé prohlášení učiněné podle předcházejících dvou odstavců může být ve vztahu ke každému území, které je v něm uvedeno, odvoláno prostřednictvím oznámení adresovaného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Odvolání nabývá účinku prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data přijetí tohoto oznámení generálním tajemníkem.

Článek 56 – Výhrady

1. K ustanovením této úmluvy nemohou být vznášeny žádné výhrady, s výjimkou výhrad upravených v odstavcích 2 a 3 tohoto článku.
2. Každý stát nebo Evropská unie může při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení či o přistoupení prostřednictvím prohlášení adresovaného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlásit, že si vyhrazuje právo neuplatnit nebo uplatnit pouze ve zvláštních případech či za zvláštních podmínek ustanovení uvedená v čl. 33 odst. 1 písm. d) této úmluvy.
3. Na základě svého harmonizovaného práva může organizace regionální integrace a členské státy této organizace při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či o přistoupení prostřednictvím prohlášení adresovaného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy upřesnit:
 - a) rozsah pojmu „protiprávní“ v čl. 3 písm. a) této úmluvy a
 - b) rozsah pojmů „vnitrostátní právo“, „vnitrostátní předpisy“, „chráněné“ a „požadavek“ používaných pro účely vymezení trestných činů podle článků 13 a 14, 19 až 22 a 26 až 30 této úmluvy.
4. Každá smluvní strana může plně nebo částečně odvolat výhradu prostřednictvím oznámení adresovaného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Toto oznámení nabude účinnosti datem jeho přijetí generálním tajemníkem.

Článek 57 – Vypovězení

1. Kterákoli ze stran může tuto úmluvu kdykoli vypovědět oznámením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy.
2. Takové vypovězení nabude účinnosti prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data přijetí oznámení generálním tajemníkem.

Článek 58 – Oznamování

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy, nečlenským státům, které se podílely na vypracování této úmluvy, všem signatářům, všem smluvním stranám, Evropské unii a každému státu vyzvanému k přistoupení k této úmluvě:

- a) každý podpis;
- b) uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení či o přistoupení;
- c) každé datum vstupu této úmluvy v platnost v souladu s články 53 a 54;
- d) každou změnu přijatou podle článku 50 a datum vstupu této změny v platnost;
- e) každou výhradu a odvolání výhrady učiněné podle článku 56;
- f) každé vypovězení učiněné podle ustanovení článku 57 nebo
- g) každý další akt, oznámení nebo sdělení týkající se této úmluvy.

Na důkaz čehož připojili níže podepsaní řádně zplnomocnění zástupci k této úmluvě své podpisy.

V [...], dne [...] [...] [202x], v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění jsou stejně závazná, v jednom vyhotovení, které je uloženo v archivech Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené opisy každému členskému státu Rady Evropy,

nečlenským státům, které se podílely na vypracování této úmluvy, Evropské unii a každému státu vyzvanému k přistoupení k této úmluvě.

PŘÍLOHA 2

Výhrada k definici některých pojmů podle Úmluvy Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí

V souladu s čl. 56 odst. 3 Úmluvy o trestněprávní ochraně životního prostředí (dále jen „úmluva“) Evropská unie prohlašuje, že pro Evropskou unii se pojmem „vnitrostátní právo“ použitým pro vymezení pojmu „protiprávní“ v čl. 3 písm. a) úmluvy rozumí právo Unie, které přispívá k dosažení jednoho z cílů politiky Unie v oblasti životního prostředí, jak je stanoveno v čl. 191 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, jakož i právní a správní předpisy členského státu Evropské unie nebo rozhodnutí přijaté příslušným orgánem členského státu, kterým se provádí příslušné právo Unie. Stejný význam mají pojmy „vnitrostátní právo“ a „vnitrostátní předpisy“ používané pro účely vymezení příslušného jednání podle článků 14, 19, 20, 21, 26, 29 a 30 úmluvy. Kromě toho se pojmy „chráněný“ a „požadavek“ používané pro účely vymezení příslušného jednání podle článků 13, 22, 27, 28 a 29 úmluvy vykládají v souladu s vnitrostátním právem, jak je definováno výše.